

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Dr. Janovits Jenő

a kolozsvári nemzeti színház igazgatója.

Az elmúlt héten fényes ünnepség keretében nyitották meg az új kolozsvári nemzeti színházat. A régi színházépületet a múlt század elején építették s ehhez a rozoga öreg épülethez fűződik a magyar színművészetnek a multja. Ugyyszólván itt ringatták a bölcsőjét Egressy, Fánecsy, Szentpéteri, Déryné, Kántorné, Laborfalvi Róza, Prielle Kornélia és a többi uttorói a magyar nemzeti színművészeinek.

A kolozsvári ünnepen a magyar királyi kormányt *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter képviselte.

A miniszter ezt az alkalmat felhasználva, szíves szavakkal emlékezett meg Erdély haladásáról, midőn az ünnepi lakomán többek közt ezeket mondta:

„A hazai kultúra, a hazai színművészet ezen ünnepe a magyar gazdaság fejlődésének is és megmutatja az utat, melyen Magyarországnak haladnia kell. Az államnak és társadalomnak egyaránt kell az anyagi és szellemi célokért munkálkodni. Az állam támogatására számíthat minden egyes lakosa az országnak és minden vidéke hazánknak, de azt hiszem, hogy eme támogatásra legnagyobb igényt azok tart-

hatnak, akik ezen támogatás szükségére rá vannak szorulva.

A támogatás mértéke pedig azok számára, akik a segítséget igénybe veszik, csak az lehet, hogy mily mértékben tüntették ki magukat hazafiságukban. A régi magyar királyok azoknak, akik a végváratok őrizték, nagy javadalmakat adtak. Az új Magyarországon sem szabad megfélemlkezni a védbástyákról. Ezen egyik védbástya az erdélyi országrész. Tudjuk a történelemből, hogy hosszú időn keresztül a magyar nyelv menedéket kizárólag itt talált, tudjuk, hogy Erdély küzdelme a szabadságért mindig a magyarokkal együtt történt. Erdély története azonban másra is megtanít bennünket. Erdély ugyanis nemcsak szívós-

Dr. Janovits Jenő.

ságot és kitarást tudott tanusítani küzdelmeiben, hanem bölcsességet, önmérsékletet és messze való előrelátást is. Egyénileg sokan feláldozták magukat, de a hazát nem áldozták fel semmiért. Azt hiszem, Kolozsvár megtalálja munkáját a békés alkotásoknál is.“ — A kolozsvári nemzeti színháznak ezidőszerint dr. Janovits Jenő az igazgatója, akit bemutatunk az olvasónak.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nemzetünk ünnepnapjai.

(A. H.) Elmondhatjuk Tompával, a költővel:
„Megenyhült a lég, vidul a határ...”

Igen, kiderült az égboltozat a magyar nemzet fölött. A jobb jövőndő zálogai azok az ünnepnapok, melyek a múlt héten voltak Kassán, Jászberényben és kincses Kolozsvárt; a jövő héten pedig folytatásuk leszen Szent László királyunk városában: Nagyváradon.

A jászság fővárosában megszólalt Lehel vezér kürtje, melylyel Konrádot, a németek uralkodóját küldötte maga előtt a másvilágra... Az ősi kürt szavára összegyűlt a jászság, hogy ünnepelje mostan való vezérét, Apponyi Albert gróf közoktatásügyi minisztert, aki immáron egy negyedszázad óta képviseli megszakítás nélkül Lehel városának fiait az ország tanácskozó termében.

Szintazonkép lélekemelő, hazafias érzelmekben gazdag szép ünnepély szintere volt a múlt vasárnap Kassa városa. Itt honvédemléket, a kassai pirossipkások emlékezetére állított a honszerelem egy örök emléket. Honvédemlék van már sok ebben a hazában, de sohasem lesz elég. Élükön a 13 vértanu tábornokkal, jobbaink ezrei estek áldozatául 48/49-ben a magyar függetlenségnek. Mindenik szobrot érdemelne. De mintha csak Késmárk felől enyhébb szellő lengedezne: a kassai honvédszobor előtt nemcsak a magyar királyi kormány és honvédség, de a császári királyi közös hadsereg is meghajtotta lobogóját. A közelgő jobb jövőndő hajnalsugarinál egy sokat türt, sokszor lealázott, sokat zaklatott, eltiport, sokat szenvedett nemzet szive dobbant meg örömeiben...

Kincses Kolozsvárt pedig a magyar előadó művészet új diszes hajléka nyílt meg az elmúlt vasárnapon. Bevonultak az új hajlékba a magyar színművészet fölkeant apostolai, hogy hirdessék a magyar szónak hatalmát, a magyar dalnak varázslatos, bűvös-bájos muzsikáját...

És végül — a nemzet ünnepnapjai nem zárulnak le oly könnyedén — jut az ünnepekből a jövő hétre is. Szent László király városában Nagyváradon vasárnap nyitják meg a tiszántuli részek nagy kiállítását, amelynek kapcsolatában a magyar föld művelői, a gazdák és szőlőtermelők, a megvívott nemzeti küzdelem részesei tanakodnak a közel jövő teendői felől.

Ünnepre tehát! Aztán dolgozzunk, küzdödjünk tovább a nagy Magyarország alapjainak megszilárdításán. Ünnepeljünk!

Az ünnepekről az alábbi tudósításaink számolnak be.

Jászberény ünnepe.

Huszonöt esztendeje, hogy Jászberény választópolgárai Apponyi Albert grófit küldik a parlamentbe. Ezt a negyedszázados évfordulót ünnepelték a berényiek a múlt szombaton. Az ünnep nem volt zajos, mert a jásznép érzelmei nem hirtelen lobbannak fel és nem nagy lánggal égnek, de annál tartósabbak és mélyebbek.

Az ünnepre a nemes gróf élete párját is elvitte, akinek szintén kijutott a része az ünneplésből.

Jászberény városa köz- és magánépületeit zászlókkal, virágokkal díszítették fel, s úgy a város, mint a közeli vidék lakossága megjelent a szeretett képviselő fogadására. Ahogy közeledni látták a vonatot, egetverő éljenzés zúgott fel s a hosszantartó éljenzés után Koncsek Kálmán meleg szavakkal üdvözölte Apponyit, aki röviden válaszolt az üdvözlő beszédre.

A menet ezután megindult mintegy százötven fogaton be a városba. Tíz órakor mise volt a templomban, azután pedig díszközgyűlés a városházán, hol Bathó János királyi közjegyző ismertette a 25 esztendő küzdelmeit, mely idő alatt híven kitartottak Apponyi mellett, akinek átadta a jubileum emlékére készült selyemzászlót, melyet Bolgár Ferenc a kormány nevében megkoszorozott.

Ezután az ünnepelt Apponyi gróf emelkedett szólásra, ismertetvén a lefolyt 25 esztendő küzdelmeit, hálatelt szívvvel mond köszönetet választóinak a támogatásért, majd a jövőbe tekint magas szárnyalású beszédében s körvonalozza annak teendőit. Az óriási tetszéssel fogadott beszéd után Koncsek polgármester berekesztette a gyűlést, mely után a Lehel-szálló előtt egy óriási nagy ponyvasátorban 500 teritékű lakoma volt.

Igen sok hölgy is ült a fehér asztaloknál; az asztalfőre Apponyi mellé nejét, Apponyi grófnét ültették, ki hájában azt a gyöngyből készült jászpártát viselte, melyet férjhezmenetelekor készítettek neki a jászberényi asszonyok.

A lakomán az első felköszöntőt, Lehel kürtjével kezében, Apponyi Albert gróf mondotta.

Apponyi Albert grófit az ünnepély alkalmából úgy minisztertársai, mint a magyar közélet számos előkelő férfiai táviratban üdvözölték.

A kassai honvédszobor leleplezése.

Vasárnap nagy országos ünnep keretében leplezték le Kassán azt az éreszobrot, melyet a város emelt a halhatatlan vöréssipkások emlékezetének. Nagy jelentőségűvé tette az ünnepet, hogy a képviselőház küldöttsége mellett megjelent *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, aki a kormány nevében megkoszoruzta a szobrot s ott volt nemcsak a honvédség, hanem a közös hadsereg tisztikara is, utóbbi Pucherna tábornoszernagy, hadtestparancsnok vezetésével. Amikor felhangzott a Himnusz, a nagy katonai méltóságok az egész közönséggel együtt fődetlen fővel tisztelegtek a névtelen hősök emlékének.

A szoborleleplezés ünnepe minden részletében

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

főséges volt. A kurucok hajdani fővárosa zászlódiszt öltött, a vonatok már napok óta százával hozták a résztvevő küldöttségeket, testületeket és közönséget. Justh Gyula a képviselőház küldöttségével előző nap utazott el a fővárosból, ugyane vonattal jött a kormány képviselője, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter Bolgár Ferenc államtitkárral. A pályaudvaron nagy közönség élén Rakovszky Endre főispán jelent meg Eder Odön polgármesterrel és a városi tanács tagjaival. Az üdvözlések után Justh Gyula a püspöki palotába hajtatott, ahol megszállott, míg a honvédelmi miniszter és a képviselők a Schalkház nagyszállójában szállottak meg.

Az ünnepi istentisztelet után leleplezték a 800 éves Szt.-Mihály kápolna tövében emelt emlékművet, mely azt a történelmi vonatkozást jelenetét örökíti meg, amint Rákóczi hős kuruca kezét nyújt a 48-as szabadságharc vörössipkás vitézének s buzdítja a szabadságért való küzdelemre.

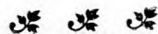
Mindkét hős déleleg férfit ábrázol, jellegzetes magartással s tekintetükben bizonyos ihletséggel. Rákóczi kuruca történelmi hűségű régi magyar öltözetet, a 48-as honvéd pedig a vörössipkások eredeti egyenruháját viseli. Mindkét alak bronzból való s testtartásuk, mozgásuk és beállításuk igazán művészileg van megoldva. A szobor magas terméskőből faragott talapzata magyaros diszítéssel harmónikusan illeszkedik a dómhoz és az egész térhez.

A leleplezés után a szobor megkoszorúzása következett, Justh Gyula a képviselőház nevében, Jekelfalussy honvédelmi miniszter a kormány nevében koszorúzták meg a kassai honvédelméket.

A leleplezés után lakoma volt, melyen Justh Gyula s Bolgár államtitkár pohárköszöntőkben a mostani nemzeti politikára vonatkozó kijelentéseket tettek.

A szobor leleplezésével kapcsolatosan a Tulipánkert kassai fiókja este a Nemzeti Színházban nagyszabású hangversenyt rendezett a hazai ipar támogatásának érdekében. A hangversenyt Zempléni Árpád prólógusa nyitotta meg, amelynek egy versszaka így szól:

Emlékezzünk régiekről, vitézekről,
Harcú zaj közt vidámuló vitézekről,
Akiknek a levegő is megvetendő,
Ha nincs benne puskapor-szag elegendő.

Szövetkeznek a mezővárosok is.

Molnár János sárospataki főbíró meghívására Abauj, Borsod, Zemplén és Szabolcs vármegyék nagyközségeinek küldöttjei összegyűltek Sárospatakon s arról tanácskoztak, hogy a nagyközségek hatáskörét miként lehetne kiszélesíteni. Elhatározták, hogy megalakítják a mezővárosok (nagyközségek) országos szövetségét. A szövetség megalakítása céljából szeptember 20-án Budapestre gyűlést hívnak össze, amelyre az ország valamennyi nagyközsége küldhet megbízottakat.

Az értekezleten Molnár János főbíró megnyitó beszédében az 1886. évi XXII. törvények hiányaira mutatott rá, amely törvények szerint a nagy- és kisközségek egy kalap alá vannak véve. A törvénynek eme hiányos intézkedése a nagyközségek fejlődésére irányuló önkormányzatot veszélyezteti. Most, midőn a közigazgatási alkotásoknak megreformálása küszöbön van, szükségesnek tartja a községi önkormányzati jogok és autonomia kiszélesítését. Szükséges a városi jellegű nagyközségi életben és szervezetben olyan közigazgatási intézményt létesíteni, mely egyrészt a nagyközségek teljes önállóságát és egységét nemcsak nem veszélyezteti, hanem azt meg is erősíti, másrészt pedig ezen határokon belül a közigazgatási feladatoknak lehetőleg gyors és pontos s ami legfőbb, olcsó megvalósítását biztosítja. A tisztikar megalakulása után kimondották, hogy 1. az értekezlet a mezővárosok országos szövetségének megalakítását kívánatosnak tartja; 2. a szövetség megalakítása érdekében Budapesten e hó folyamán az összes hazai mezővárosok és nagyközségek bevonásával kongresszust tart; 3. a nagygyűlés tárgyainak előkészítésére s az előmunkálatok foganatosítására egy 25 tagú szervező-bizottságot alakít. A szervező-bizottság megalakulása után a kongresszus határideje állapított meg.

A horvát testvérek és Fiume.

Több mint két hete nagy zavargások vannak Fiumében. A horvátok, a szokolisták zavarognak, sértik, bántalmazzák a fiumei magyarságot amiatt, hogy Fiumét, mint kikötővárost nem csatolják Horvátországhoz.

Fiume város képviselőtestületének minapi ülésén Zanella Richárd országgyűlési képviselő határozati javaslatot nyújtott be, melyben hivatkozva a közelmult napokban lefolyt eseményekre, a szándékos

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST

RÉSZVÉNY TÁRSULAT

Legtökéletesebb rendszerű gőzcséplőkészletek.

Magánjárók

(uti mozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó e kével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről.

sértegetésekre és a szokolisták által elkövetett, a köznyugalmat felzavart cselekedetekre, kérjen a képviselőtestület illetékes helyen elégtételt a méltatlanul elszenvedett bántalmakért.

Követelni kell, — ugymond — hogy a város megóvassék mindennemű merénylettől és bántalomtól, melyek a város politikai és nemzeti jellege ellen irányulnak. Ki kell mondani és érvényt kell szerezni annak, hogy a város mint Magyarországhoz elváthatatlanul kapesolt külön test senkitől se háborgattassék.

A képviselőtestület a javaslatot el is fogadta.

A fiumei zavargások magva az volt, hogy az angol hajóraj fiumei látogatása alkalmával a zenekar a Gotterhalte-t játszta.

Egyik előkelő fiumei polgár kijelentése azonban megnyugtathatja a magyar közvéleményt. A nevezett polgár ekként nyilatkozott:

— Magyarországhoz tartozunk ősiidők óta s oda is akarunk tartozni rendületlenül, mindörökre. És ha Magyarország teljesíti kívánságainkat, mindig számíthat reánk, legjobb fiaira. Ezt őszinte, nyílt szívvvel hangoztatjuk.

A husvizsgálat rendezése.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter nevéhez számos törvényes alkotás fűződik, melyek mindegyike a kisembernek, a földmives és iparososztály boldogulását segíti elő.

Most, hogy *Darányi* a nemzeti kormányban újból helyet foglal, kettőzött erővel munkához lát s most a mézárásokat akarja megrendszabályozni, akikről tudva vagy az, hogy sokan vannak közöttük, akik a fogyasztóközönség egészségi állapotát éppen nem tekintik, csak az ő zsebük teljen meg busás haszonnal. Eppen ezért a népszerű miniszter kidolgozta a husvágás és husvizsgálatra vonatkozó rendeletet. A miniszter a városok és községek kötelességévé teszi, hogy hatósági husvizsgálatról gondoskodjanak a saját területükön. Minden levágott állatot vagy állatorvossal, vagy vizsgázott szakértő hatósági husvizsgálóval kell megvizsgáltatni, nehogy közfogyasztásra kerüljön olyan jószág, amely az emberi egészségre ártalmas. De nem csak levágott, hanem élő állapotban is meg kell vizsgálni a közfogyasztásra szánt állatokat. A kifogásolt hust a miniszter rendelete szerint meg kell semmisíteni.

Nem szükséges hangsúlyoznunk azt, hogy a *Darányi* miniszter által tervbevett rendelkezés mily nagy fontossága. Igazán itt az ideje, hogy a hatóságok oltalmukba vegyék a fogyasztók millióit s csak oly hust engedjenek a közfogyasztásba, amely minden baj nélkül fogyasztható. A magyar közönség csak elismeréssel adózhat a *Darányi*nak ez üdvös kérdéseért.

Előfizetési felhívás.

A jövő hónap elejével új előfizetést nyitunk a „*Független Ujság*”-ra. Kérjük előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék lapunkat.

Ha minden olvasónk egy előfizetőt szerez, lapunk megerősödve, fokozottabb mértékben szolgáltatja a kitűzött célt, melynek megvalósításáért szállott ki a sikra.

Mi ez a cél?

Célunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése. Ennek a mi célunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is híven csoportosuljanak a „*Független Ujság*” kibontott zászlója alá.

A „*Független Ujság*” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat híven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Ebben az eseményekkel bővelkedő időkből minden magyar polgárnak szüksége van egy igazi krónikásra. Az a krónikás igazmondó legyen és minden nagyobb eseményt elmondjon az érdeklődő polgárnak.

Ilyen igaz krónikás a „*Független Ujság*”.

Minden vasárnap elhozza a posta pontosan, hogy képekben és szavakban az olvasó elé tárja a hét eseményeit. Azonkívül sok mulatságos olvasmányt is közöl, amiből jut a család minden tagjára valami érdekes.

Akik megszerették a „*Független Ujság*”-ot, azoknak ajánlani nem szükség, de mégis azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, hogy *zászlónk alá legalább egy új előfizetőt még szerezni szíveskedjék minden olvasó*. Ezáltal erősödik eszménk harcainak tábora. És mentől többen leszünk, annál biztosabb a győzelem, melyért zászlónkat kibontottuk.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben mindazoknak, akiknek előfizetése szeptember 1-én lejárt.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Terjesszük a jót, a nemest. Minden előfizető igyekezzék legalább egy új előfizetőt szerezni lapunkra, a „*Független Ujság*”-ra, mert csakis így szolgáljuk igazán a magyar nemzeti ügyet.

Hazafias tisztelettel

„FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadfélét, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Egetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A szövetkezetek köréből.

Rendkívül érdekes és fontos döntvényt hozott a királyi Kuria legközelebb egy szövetkezeti perben. A pör tárgya két kérdés körül forgott: 1. Kötelezheti-e a szövetkezet a saját tagjait, hogy bizonyos főcikkeket tartoznak nála vásárolni? Válasz: igen! 2. Ha egy tag egész évig nem vásárol — és itt a fiókolt is tagnak számít — lehet-e az ilyen tagot, vagy fiókot kizárni? A válasz: igen!

Ezt a döntvényt viszonyaink között lelkes örömmel üdvözöljük, mert alkalmas arra, hogy a tagokat szövetkezeti hűségre, köteletségérzetre és támogatásra szoktassa. Napos eset ugyanis, hogy egyes fiókolt pár krajcár árkülönbségért is mellőzik a központot, a tagok pedig a fiókot, meg nem gondolva azt, hogy az a pár krajcár csak judáspénz, melylyel irigy versenytársaink mintegy megvesztegetik az ingadozókat, csak hogy a szövetkezéstől eltérítsék. Ilyen gyengébb jeleket első elhatározásukban s a szövetkezeti hűségben megtartani igen alkalmas a fenti döntvény, melyet immitt szívesen közlünk s ajánljuk, hogy azt a boltosok kimetszve, rá mába tegyék. A m. kir. Kuria egy felmerült eset alkalmából a következőket mondotta ki: A szövetkezet alapszabályainak az a rendelkezése, hogy tagjai azokra az árukra nézve, melyeket a szövetkezet a tagok részére raktáron tart, szükségletüket a szövetkezethöz tartoznak fedezni, sem közérdeket, sem a tagok gazdasági érdekét nem séri, mert ez a rendelkezés azt a törvényes célt szolgálja, hogy az egyesület a saját főtartását biztosítsa és az egyesület gazdasági érdekeit előmozdítsa. Az egyesület főnállásának és gyarapodásának előfeltétele ugyanis, hogy a tagjai részére beszerzett árukat a tagoknak eladhassa, ezt pedig biztosan akkor értheti el, ha a tagok szükségleteiket ezekre az árukra nézve az egyesületnél fedezik, az eladásból elért nyereség pedig az ő javukra és részükre gyűjtetvén, gazdasági érdekeiket nemcsak nem sérti, hanem előmozdítja. De nem sérelmes az alapszabályok ama rendelkezése sem, hogy a tag kizárásának helye van, ha egy egész éven át a szövetkezeti üzletből semmit sem vásárol, vagy ha bebizonyult, hogy a községben lévő más üzletből ismételtelen oly árukat vásárolt, melyek a fogyasztási szövetkezet boltjában kaphatók, mert egyrészt a tagok az alapszabályok elfogadásával önként alávetik magukat a jelzett kötelezettségnek és így a vásárlásra nézve kényszerfenforgásáról szó nem lehet és mert másrészt az alap-

szabályok kifejezetten fentartják a kivált tagnak azt a jogát, hogy üzletrészenek összegét, beleértve a számadási időszakban az eladott áruk vételárfeleslegéből az őt megillető részt követelheti és így a tagnak kizárása vagyoni hátrányára nem szolgál, ez utóbbi rendelkezés egyébként a kereskedelmi törvény idevágó rendelkezésével lényegileg egyező.

A csiki főispán és a szövetkezés.

Legutóbb Kállay Ubul esikmegyei főispán felszólította a megye szolgabiráit, hogy gondoskodjanak sürögösen arról, hogy minden faluban alakuljon gazdakör és szövetkezet. Kállay Ubult akit, mielőtt főispánná kinevezték, már tevékeny hive volt a szövetkezeti eszméknek. Beiktatásán nem üres szövegekkel lépett a főispáni székre, hanem ünnepies ígéretet tett, hogy minden tehetségével a kisemberek szolgálatába áll s a nép erkölcsi és anyagi jóléte iránt odaadással fog érdeklődni. Rendeletet adott ki, amelyben a szövetkezeti eszmét jelöli meg a legbiztosabb eszköznek a népjólét gyarapítására. Ebből kiemeljük a következő részletet, amely leginkább visszatükrözi az igazi néptisztviselő gondolkodását: „Hivatalos minőségem egész tekintélyével allok minden a nép érdekeit szolgáló ügy mellé és meg vagyok győződve, hogy a vármegye minden szolgabiráján kiváló munkatársra talál, akik minden alkalmat fel fognak használni, hogy felvilágosítással, utbaigazítással a népnek valóban atyai vezetői legyenek. Ilyen kötelességet teljesítenek akkor is, ha a szövetkezés intézményeit terjesztik a nép körében.“ A nemzeti korszak főispánja nem elégszik meg általános utmutatással, hanem meghagyja a közigazgatási közegeknek, hogy a falusi szövetkezetek alakításában tevékeny részt vegyenek s ebbe a munkába vonják be az illető községek képzett elemeit is. „Gazdakörnek minden faluban kellene léteznie“ — mondja a főispán s ezzel kifejezte azt a reményét, hogy csakhamar lesz is. A csikmegyei főispán levelének bizonyára meg lesz a jó hatása a székely nép körében, ahol a gazdakörök s a szövetkezetek már is öröndetes eredményeket mutatnak fel. De meg vagyunk arról is győződve, hogy a két főispán fellépése a szövetkezet érdekében példa gyanánt fog szolgálni a többi főispánoknak is, akik kell, hogy hasonlóan megértsék s képviseljék az új kormány szociális politikáját. Ma már tények bizonyítják, hogy a népjólét helyreállítását legjobban a szövetkezetek eszközlik s így az állami közigazgatásnak, ha a népen segíteni akar, feltétlenül pártolnia kell a szövetkezeti mozgalmat.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Gabona osztály.	Borgazdasági osztály.
Erőtakarmány osztály.	Háztartási cikkek.
Tenyészállat osztály.	Gép osztály.
Szövetk. sertéshizlalás.	Biztosítási osztály.
Vetőmag osztály.	Díj szabási osztály.
Gazdasági anyagosztály.	Baromfitenyész. cikkek.

Alaptőke: 711,400 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi visszatérítési alap: 118,773 kor.

Tagok száma: 1299.

I. Az „aratási és cséplési“, II. az „őszi vetőmag és virág“, III. a „szüreti és borgazdasági“ idény-árjegyzékeink

megjelentek és azokat kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

• MI UJSÁG? •

A sajtó egy érdemes munkásának ünneplése.

Ennek az ujságnak a hasábjain szokatlannak tünik föl talán az olvasó előtt, hogy *magunkról* is írunk az egyszer. Mert mi közünk, a sajtó munkásai közé tartoznak azok is, akik az ujság előállítás körül fáradoznak. A betű ö... nemesak azt öli, emészti, aki papírra veti betűk alakjában gondolatait, hanem azt is, aki szedi. Lassu, esőndes halódáshoz vezető ez a mi közös utunk, a szellemi munkásnak lelki erejét gyötri, míg a technikus munkásnak a testi erejét sorvasztja. Ebben a sorvasztó, gyötrő munkában töltött el immáron a mi ujságunknak egy érdemes munkása, *Lehotzky Károly*, mint mettőr (tördelő szedő) harminc esztendő.

A harmincéves határkőnél nem lehet azonban köny-

nyedén elsuhanni; *Lehotzky* kartársai, a „Pátria“ irodalmi vállalatésnyomdai részv. társaságszemélyzete, szeptember 22 én a Doktor-féle vendéglőben (Tavaszmező-u. 7.) lelkes és szép ünnepélyt rendeznek *Lehotzky Károly* tiszteletére, akinek, mint Ujságunk egyik technikai oszlopa és erősségének jól sikerült arcképét im bemutatjuk az olvasónak, hadd lássa, hogy milyen bátor, rendíthetetlen és

harcedzett katonákból áll ennek az ujságnak a táborkara.

Lehotzky Károly 1863-ban született s a Pesti Részvénynyomdában 1881-ben nyert mint nyomdász szabaduló levelet. Ismereteinek gyarapítása végett csaknamar külföldre indult az ambiciózus fiatal iparos. Bejárta Németország nagyobb városait, huzamosabb ideig foglalkozott Hamburg egyik nagyobb nyomdai müintézetében. Hazájába viszatérve, a nemrég elhunyt Verhovay Gyula lapjánál, a *Függetlenség*-nél dolgozott, honnan a *Budapesti Hirlap*-hoz, *Csukássy*, majd *Rákossy Jenő* lapjához került, hol egyhuzamban tíz évig dolgozott. A magyar gazdák *Hazánk* c. lapjának is éveken keresztül volt szedője, a *Pátria* nyomdában is több mint tíz év óta dolgozik s a „*Független Ujság*“-on kívül egyéb gazdasági irányzatú szaklapok előállításában vesz részt, úgyhogy *Lehotzky Károlyt* csakugyan megilleti az „*agrárus nyomdász*“ jelző. Adja Isten, hogy még számos évet tölthessen a hivatásának élve erőben, egészségben. Ezt kívánjuk mi neki, akit hűséges, kitartó munkásságáért szeretni, becsülni megtanultunk 12 esztendő alatt.

A bolgár fejedelem Gömörben. Ferdinánd bolgár fejedelem évenként el szokott látogatni Gömörbe édes anyjához. A múlt héten érkezett a fejedelem Rimaszombatba udvari tanácsosával s automobilon Balograment, hol az uradalmi kastélyban anyja, a 91 éves *Clementin* hercegasszony és négy gyermeke, *Boris*, *Cyryll*, *Eudoxia* és *Nadeida* várta. A fejedelem és családja hosszabb időt szándékozik Gömörben tölteni és naponta kap értesítést Szófiából.

Csokonya ünnepe. Pár évvel ezelőtt határozta el Csokonya község hazafias polgársága, hogy *Kossuth Lajosnak* és *gróf Széchenyi Istvánnak* szobrot állít. A szobrok el is készültek. A leleplezési ünnep október 14-én lesz, mely alkalomra *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszter is megígérte megjelenését. A szép és hazafias érületre valló ünnepélyre serényen készülnek Csokonyán. A *Kossuth-szobornál* *gróf Széchenyi Aladár* lábodi nagybirtokos mond felavató beszédet, *Orbán István* verset s a *Széchenyi-szobornál* az ünnepi beszédet *Szalóki Dániel* a szoborbizottság elnöke mondja s a „legnagyobb magyar“ emlékét *Kovács József* miskolci államvasuti hivatalnok ódával dicsőíti.

Halálos végű husvétii locsolás. Tavalý, május hó 1-én, az óhitűek husvétii alkalmával *Svizár György* kulai szerb legény ősi szokás szerint a leányos házakat kereste fel egy barátjával s a sikoltozó hajdonok nyaka közé egy-egy veder vizet zudított. Az egyik házban *Nikolus György* nevű régi ellenségével találkozott, akinek elég volt egy sértő megjegyzése, hogy *Svizár* távozzék. A vasuti töltésnél újra találkozott a két ellenség. *Nikolus* egy darab téccel kétszer fejbe vágta *Svizárt*, aki erre késével úgy összeszurkálta haragosát, hogy az néhány nap múlva meghalt. A zombori törvényszék halált okozott súlyos testi sértés miatt egy évi börtönre ítélte a vádlottat, akinek büntetését a szegedi királyi tábla hat hónapra szállította le.

Felgyújtotta a házat. Szentgerice községben *Kovács Elek* földműves felgyújtotta per alatt álló házat azon feltevésével, ha az övé nem lehet, a másé se legyen. A tűz átterjedt a szomszédos házra is és mindkét ház teljesen leégett. A talu lakossága meg akarta lincselni *Kovácsot* s csak a gyors csendőri közbeépés mentette meg. *Kovácsot* bekiséríték a marosvásárhelyi törvényszékhez.

A vipera-marás halottja. Oláh Anna csadecki leány az erdőbe ment rőzsét szedni, miközben egy vipera a bokorból kiosont és a lábát megmarta. Szülei háziszerekkel gyógyitgatták, de siker nélkül; lába pedig mindjobban megdagadt és azután vérmérgezés is állott be, melynek következményeibe belehalt.

Nagy tűz a vidéken. Nagyváradról táviratozza tudósítónk, hogy Less községben *Cifra Gerőnek* Bihar-megye nyug. főpénztárnokának kastélya kigyuladt, a tűz átsapott a szomszédos házakra s csakhamar egész ház sor lángban állott. Nagyváradról is kivonultak a tűzoltók, de víz nem volt s a szomszéd községből kellett szállítani, ami roppantul megnehezítette az oltást. Egy Szalmazson Anna nevű 6 éves leányka a lángokban lelte halálát.

Gyilkos villámcsapás. Aradról jelentik: *Kovászina* községben, amikor a vihar javában dühöngött, hirtelen villám csapott be a nyitott ablakon keresztül *Petrik Petru* házába s a gazda feleségét, valamint tíz éves *Joszána* nevű lányát agyonsujtotta.

Megbüntetett kivándorlási ügynök. Mig más megyékben apad a kivándorlás, addig Tolna vármegyében egyre fokozott mértékben uralkodik a kivándorlási láz. Januártól kezdve augusztus végéig 2535-en vándoroltak ki Amerikába és leginkább Németországba. A dunalödvári járásban öltött azonban a legnagyobb mértéket a kivándorlás, mert itt *Holmár* János ravasz kivándorlási ügynök verbuválta a népet, akit *Döry Pál* alispán egy titkosrendőr által leleplezett. Az alispán *Holmár* ügynököt 60 napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezt az ítéletet a belügyminiszter is jóváhagyta.

Százegy éves ember halála. Duna Harasztiban meghalt *Kiss János* bognármester és szőlőbirtokos életének százegyedik esztendejében. *Kiss* 1806 május elsején született s ez év május havában ünnepelte századik születése napját deresfeü gyermekei körében. A hatalmas természetű aggastyán ekkor még vigan táncolt maga is. A betegségét ugyszólván csak hiréből ismerte, mind g vasegyszésnének örvendett. A szabadságharc alatt mint huszárörmester tüntette ki magát *Isaszegnél*, ahol rettenetes kaszabolást vitt véghez a futó osztrákok közt. Büszkén emlegette a fehérhaju öreg, hogy ott egymaga vagy 30 osztrákot vágott le. A szabadságharcról sok érdekes epizódot tudott s mint tollforgató ember élményeit könyvben is megírta.

Végzetes medvekaland. *Kallós Péter* jabloncai erdővéd gyanutlanul járta be a minap az erdőt, midőn egyszerre egy medvével találkozott. Az erdővéd nem vesztette el lélekjelenlétét, lekapa válláról a fegyverét és rálőtt a mackóra, amelyet lábán megsebesített. Most fejlődött ki igazán az élethalálharc az erdővéd és a medve közt; a medve borzasztóan összemarcangolta az erdővédet, akit arra jövő favágók szállítottak haza.

Örvénybe jutott. *Marosvásárhelyről* írják, hogy *Coga János* honvéd szakaszvezető a Marosban fürdött s fürdés közben örvénybe jutott és a vízbe fulladt. Katonai pompával temették el.

Vádak egy főszołgabiró ellen. *Szóllósy Ferenc* magyaresékei főszołgabiró ellen *Inger Szolimán* kimpányi földbirtokos följelentést adott be. A főszołgabirót a följelentés katonaszabeditással vádolja, továbbá azt mondja, hogy a püspökségtől, káptalanától vagonszámra kapta a lát, egy szabadkai banktól, amiért egy birtokparcellázást végezett, ezeröt száz korona jutalmat kapott, végül azt a vádat emeli ellene, hogy az inségesek kukoricájának, amit a kormány a járás szegény népének küldött, negyedrészt ő vette el magának: Kétszáz métermázsa volt a kukorica összesen s negyven métermázsa az inséges magyaresékei járás főszołgabirója és szołgabirója foglalt le magának. A följelentést *Miskolezy Ferenc* alispán kiadta nyilatkozattétel végett a főbirónak, aki a katonaszabeditást kereken tagadja, a másik két vádpontot azonban beismeri, megjegyezve, hogy az régi szokás és gyakorlat, hogy a káptalan fát adjon a főszołgabiróknak, egyes helyszíni tárgyalások alkalmával végzett munkájuk jutalmául. Az inséges kukorica dolgában azzal védekezik, hogy ő nem a szegény nép részére küldött kukoricát vette el, hanem előre felvette magát és szołgabiróját abba a jegyzékbe, amelyet a földmívelési kormánynak küldtek, hogy kinek van a járásban szüksége inségekölcsönre. E nyilatkozat most a vármegye ügyésze elé került, aki most készíti jelentését ez ügyben. Az alispán bizo-

nyára elrendeli a vizsgálatot *Szóllósy Ferenc* ellen, aki különben nyugdíjazását sürgető kérvényét is beadta.

Éjjeli támadás. Hogy a fővárosban milyen botrányos közbiztonsági állapotok vannak, azt az alábbi eset bizonyítja: *Viczli János* betonmunkás a napokban éjjel három óra tájban egy kis mulatozás után hazafelé ballagott. A mikor a *Márton-utca* 18. számú háza elért ért, eléje toppant egyik pajtása, akivel együtt mulatoit s így szólt hozzá:

— Van-e még pénze *Viczli bácsi*?

— Van még vagy három forintom — felelte az öreg ember.

— No, ha van, adja ide, szólt erre a jó pajtás és torkon ragadta *Viczli*t, hogy a pénzt elvegye tőle.

Ebben a pillanatban lépett oda *Karácsony István* 1267. sz. rendőr, el akarta fogni a rablót, de futásnak eredt. A rendőr erre revolverével a levegőbe lőtt, a közben azonban a rabló megint tovább futott. Hosszas hajsza támadt, miközben *Manda Ferenc* vásárcsarnok szolga is el akarta fogni a rablót, aki azonban késével le akarta szurni. A rendőr ekkor látta a veszedelmet, kétszer egymásután rálőtt a rabóra, a ki ekkor a golyótól találva, összeesett. A rendőrség megállapította, hogy a támadó *Hortlung Lajos* napszamos, aki a főváros területéről ki van tiltva. *Hortlungot* a mentők az *István-kórházba* vitték.

Az ifjuság szociális mozgalma. Az egyetemi és főiskolai új tanév beálltával ujult erővel folytatja az ifjuság azt a mozgalmat, amelyet a mult félévben az Országos Széchenyi-Szövetségben megkezdett. A Szövetség tágas és a céljainak megfelelő, szép új helyiségei most nyitak meg a *Ráday-* (volt *Sorokári-*) *utca* 16. számú házban, ahol máris sokan jelentkeznek belépésre. A Szövetség közelebbi gyűlésén állapítja meg falusi kiszállásainak új rendjét, amennyiben e hó második felében már ez irányban is megkezdik akcióját. Az őszzel már nemcsak a *Dunántulra*, hanem a *Duna Tisza közére* és a *Mátra* aljára is szervez népgyűléseket ifjusági szókokokkal. Rövid időn belül megkezdik működését a Szövetség keretében az ingyenes tanácsadó népiroda is, amely magyar mása lesz az angol *Teynbe* halnak s élén egy kiváló szociológus egyetemi tanár fog állani. Az osztályok s az új tisztikar megalkulása szintén még e hónapban fog végbemenni. A Szövetség munkájában osztozik a Délvidéki Széchenyi-Szövetség, mely *Temesvárott* s a Délvidék egyéb helyein fejt ki hasonló akciót a nép felvilágosítására. Az ifjuság különösen sulyt helyez arra, hogy kiszállásai gyakorlati eredményekkel járjanak, azért lehetőleg minden faluban mozgalmat indít gazdakörök, földmívelőszövetségek és szövetkezetek alakítására. *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter kiváló rokonszenvenvel kíséri a szövetség működését, de jóindulattal találkozik az ifjuság vállalkozása az egyetemi tanári karban is, melynek három tagját az osztályok vezetésére is fölkéri. A jövő hónap végén a Szövetség nagyobbszabású szociális ünnepélyt rendez a fővárosi művelt közönség számára az *OMGE* nagytermében, e hó második felében pedig ismerkedő estélyt a Szövetség összes tagjainak bevonásával.

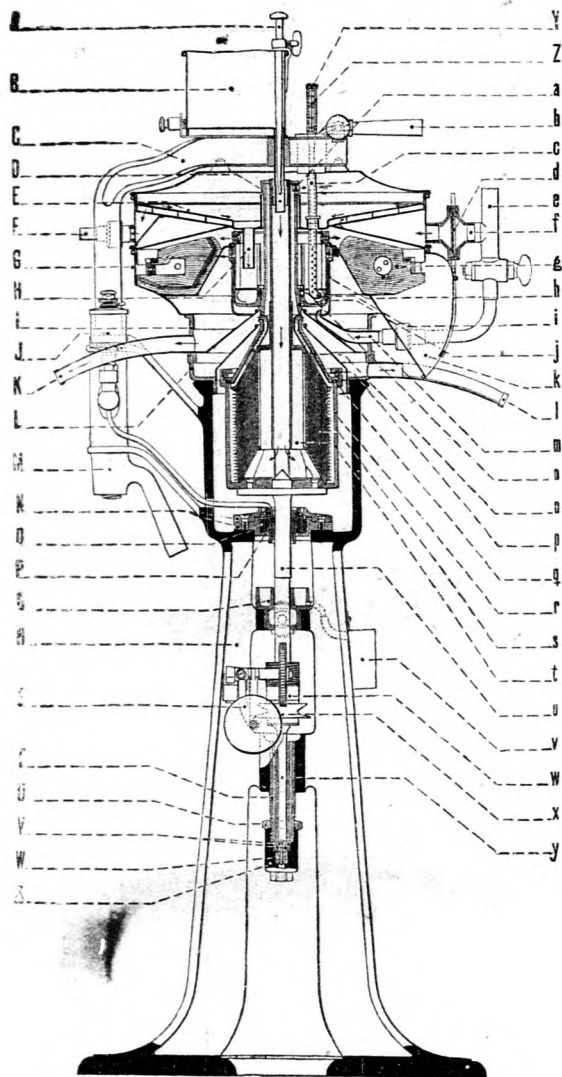
Felkőszöntő.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

„Radiátor“ tejfőző- és köpülő-gép.

Már a kilenvenes években foglalkoztak a Radiator-gép eszméjével, sőt a Radiator r.-t. Stockholmban hozott is ilyen gépeket forgalomba.

E gépeknek a főzés és a köpülés munkáját kellett volna magukban egyesíteni, de sajnos a várt követelményeknek nem feleltek meg, mert akkoriban részint a gyöngébb kifőzés, másrészt a kicsiny óránkénti munkaképesség és ezzel szemben a mégis magas beszerzési ár miatt nem igen tudtak maguknak tért hódítani.

A „Radiátor“-gép keresztmetszete.

tani. Ujabban az „Aktie Bolaget Baltik Separator“ részvénytársaság ugyancsak Stockholmban igen észszerű javításokat eszközölt e gépen olyannyira, hogy ma már a tejpgazdasággal foglalkozóknak nagyon érdemes vele bővebben megismerkedni és meglehetősen előnyei miatt felkarolni.

Képeinken a Radiator felszerelve és átmetszetben látható, az egyes alkotórészeket egyenként feltüntetve.

Nézzük már most az egyes alkotórészek egyenkénti elnevezését. A) Szabályozó szeg. B) Uszóedény. C) Szorító kengyel. D) Tejsatorna. E) Tejszínhűtő. F) Hűtővizelvezető cső. G) Vajtartány. H) Tejszincatorna.

I) Vízirtartány. J) Olajozó. K) Vízelvezető cső. L) Főzőt tejfelfogó tányér. M) Szorító-kengyel csavaranyája. N) Nyakcsapágy-tok. O) Rézszalag-betét. P) Persely. Q) Támasz-csapágy. R) Állvány. S) Fordulatszámoló. T) Alsó persely. U) Nyomszögecs csavaranyája. V) Nyomkarikák. W) Nyomszerkezet tartány. X) Nyomszerkezet csavarhüvelye. Y) Hőmérő-tok. Z) A köpülési hőfokot jelző hőmérő.

a) Tejszin-csavar. b) A köpülő-cső fogantyuja. c) Köpülő-cső. d) Hűtővíz-szűrő. e) A hűtővíz főbefolyó csöve. f) Hűtővízbevezető cső a tejszin-hűtőhöz. g) Vajlapátkák. h) A köpülő-dob hűtőköpenye. I) A köpülő-cső tejszinfelfogó hüvelye. j) Köpülő-dob. k) Vajkivezető nyílás. l) Főzőt tejkivezető cső. m) A hűtődob-köpenyhez vezető hűtővíz-cső. n) A köpülő-dob elzáró csavaranyája. o) A főző-dob fedője. p) Tömítő gummigyűrű. q) A főző-dob elzáró karikája. r) Főző-dob. s) Főződobbetétek. t) Központi cső. u) Dobb tengely. v) Olajgyűjtő. w) Hajtótengelyfej s a fordulatszámoló elhelyezéséhez szükséges hüvely. x) Zsinórtárcsa. y) Hajtótengely.

Az átmetszetben ismertetett gép munkája körülbelül a következőkben foglalható össze:

Az előzetesen paszterizált tej 45 C fokra visszahűtve befolyik a gép az r-el jelölt főző-dobjába, ahol a rendes főzésnek lesz alávetve, innen a főzőt tej i-vel jelölt főzőt tejelvezetőn keresztül a szabadba jut, a tejszin pedig felhajtatik a felül elhelyezett s E-vel jelölt hűtőtartányba, itt lehűtetik 16 C. fokra s a j-vel jelölt köpülő-dobba kerül, melynek alján foglal helyet, ekkor a gyors forgás következtében a c-vel jelölt köpülő-csőbe kerül, melyből az ezen lévő apró nyílásokon keresztül kiszorítva, a köpülő-dob falához sodortatik s itt az erős ütődés következtében egy zsirtömkeleggé válik s a már egy bizonyos ideig köpült olyan közönséges tejszinhez hasonlít, mely éppen a zsigolyóknak vajjá tömörülése előtt áll. E zsirtömeg már most a centrifugális erő következtében felfelé haladva a G-vel jelölt vajtartányba jut s innen a k) vajkivezető nyíláson át a szabadba sodortatik, ahol egy fahordóba lesz fel-fogva. Itt történik azután már a végérvényes köpülés.

Amint azt az átmetszetből is láttuk, a munka alatt kettős hűtéssel találkozunk és pedig a tejszinnel köpülési hőfokra való hűtésével, valamint a köpülés alatti hűtéssel, mely utóbbira a köpülő-dob kettős fala szolgál. Hűtővíz gyanánt legcélszerűbb 9 C. fokú vizet használni, mely ha nem áll rendelkezésre, úgy jéggel lehűtendő a melegebb vizet. A köpülési hőfok 16 C. fok kell, hogy legyen, melynek ellenőrzésére a köpülő-csőbe elhelyezett hőmérő szolgál. A gép fordulatszáma percenként pedig 7500 s a fordulatszámolóval percenként 75 csengés által jeleztetik. Természetes dolog az, hogy egy géptől csakis kellő fordulatszám mellett várhatunk tökéletes munkát, éppen ezért a fordulatszám pontos betartására nagy gond fordítandó. A tejszinnel nevezett zsirtömeg sűrűségének szabályozására a tejbeömlő nyílásnál elhelyezett s A-vel jelölt szabályozó szeg szolgál olyképpen, hogy leeresztése után a beömlés csökkenvén s így sűrűbb, míg felemelése után a beömlés nagyobb lévén, hígabb lesz. A főzés alkalmával a tejszin sűrűségének szabályozására a tejszincsavar szolgál.

Hígabb vagy sűrűbb zsirtömeg a végérvényes köpülésnél nagy és fontos szerepet nem játszik. Rendes körülmények között a gép úgy állítandó, hogy 6—8%-a legyen.

Magától értetődik, hogy a gép munka közben épp oly figyelmes kezelést igényel, mint a többi főző-gépek s itt is betartandók az ott előirt szabályok.

A vaj végérvényes kiköpülése már rendkívül egyszerű s körülbelül 3—4 percig tart. Ugyanis a már említett

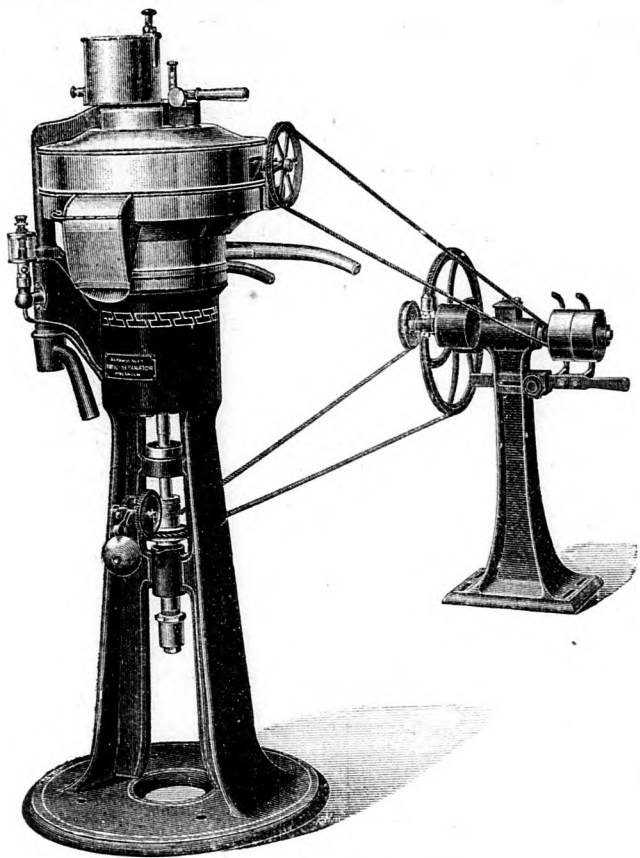
s csap
1—2 p
ellátott
teljesen
500 lit
több, ill
s ezután
jesen k
igénybe
vaját,
kigyurj

A
hetü
rás
el,
anna
latb
köpü
tik,
mie

A
mez
s é
néh
a s
has
köl
mí
egy
ket
ak
teh
ily

s csappal ellátott hordóban összegyűlt sűrű zsirtömeggel 1—2 percig habartatik egy közönséges keresztalakú fejjel ellátott fahabaróval, ezután, mielőtt még a zsirgolyók teljesen tömörülnének, a meglévő mennyiséghez mérten — 500 liter tejszóra 15—20 liter fölözött tejet számítva — több, illetve kevesebb 8—10 C. fokú fölözött tejet öntünk s ezután folytatjuk a habarást addig, amíg a vaj teljesen ki nem válik, mi körülbelül még 1—2 percet vesz igénybe. Már most az irót a csapon leeresztjük s a vajat, mint rendesen, egy közönséges vajgyuró-asztalon kigyurjuk.

A „Radiator“ felszerelve.

A Radiatorral úgy édes, mint savanyított vajat készíthetünk. Az édes vaj készítése a már ismertett eljárás szerint történik, míg a savanyítottnál akként járunk el, hogy a tejszint (a Radiatorból kifolyó zsirtömeggel) annak végérvényes köpülése előtt az általában használatban lévő savanyítóval beoltjuk és 12 órai állás után köpüljük ki. A gépet Magyarországon még nem készítik, de számos jó tulajdonsága mellett remélhető ennek mielőbbi elterjedése. M. I.

Sertéshizlalás.

A sertéshizlalás, mint a gazda egyik legjövendősebb haszonvételi ága nagy körültekintést igényel s éppen ezért nem lesz fölösleges az őszi hizlalásról néhány szót szólni. A tököt nyersen is szívesen eszi a sertés, ámbar főzve többet eszik belőle, de ezt a hasznót alig fődözi a főzéssel járó munka s tüzelőköltség. Az árpát inkább mint darát etetjük s nem mint lisztet, s ugyanez áll a kukoricáról is. Szemesen egyiket sem célszerű a hizósértésnek adni, de ha a kettő közül az egyiket mégis szemesen kellene etetni, akkor inkább a tengerit etessük így, kivált ha idei, tehát még aránylag vízduz és lágy; azonban még ilyenkor is áztatni kellene azt, ámbar a darálás mégis

csak a legjobb. Burgonyát csak akkor célszerű a hizósértések számára vásárolni, ha 3·6—4 mm. burgonya nem kerül többé 1 mm. árpánál. A burgonyát csakis főzve vagy párolva etetjük, s azt a vizet, amelyben főztük, elöntjük s nem itatjuk meg. A hizósértéssel különben annyi takarmányt célszerű etetni, amennyiről azt látjuk, hogy jóízűen eszi, ami eleintén sokkal több, mint később, mert a hizlalás végefelé nagyon hanyatlak a disznónak az étvágya. Magától érthető továbbá, hogy a sertésnek a nagysága és a súlya is befolyásolja a tápfelvetőképességet. Ha főtt vagy párolt burgonyát etethetünk, akkor természetesen kevesebb dara kell a sertéseknek, mert a burgonya kétszerénél is táplálóbb, mint a tök, s mert a disznó burgonyát is eszik annyit, mint tököt; így pl. 80 kg. burgonyát s 10 kg. korpát számítva már csak 4 kg. árpa s ugyanannyi kukoricadarát kell a sertéseknek adni. Ha az állatok étvágya feltűnően kezd hanyatlani, akkor legjobb a tököt vagy burgonyát s korpát fokozatosan megkevesbitve, végre elhagyni, s a disznóknak kizárólag darát adni. Darabos kőszent inkább csak malacok, süldők s tenyészkocáknek szokás adni, míg ellenben a másfél éves hizósértések nélkülözhetik azt, mert bár a szóbanforgó takarmányok nem gazdagok mészben, de a bőséges adagolás mégis tartalmaz annyi meszet, hogy a sertés csontjai nem forognak már abban a néhány hónapban veszélyben, ameddig életük még eltart. Cselkó István.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

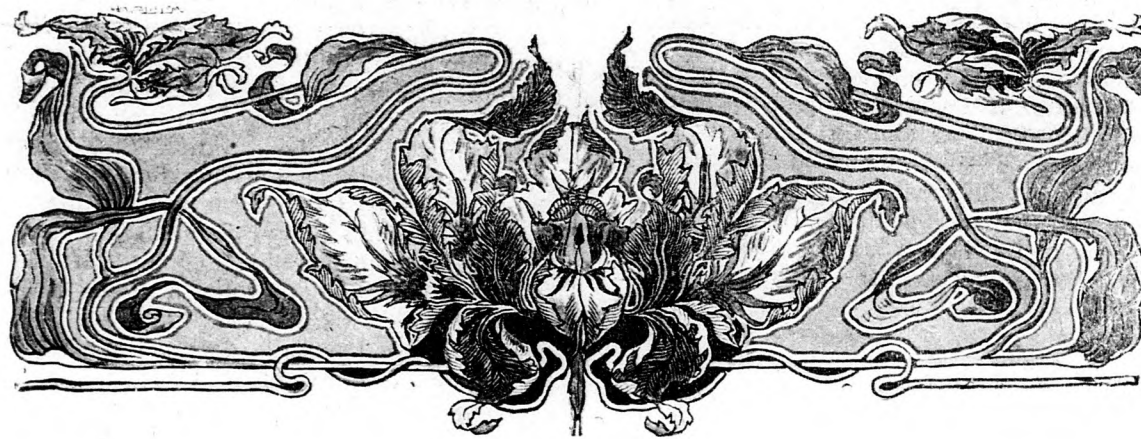
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmúlja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélszöveg:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Bandit is iskolába viszik . . .

Viszik bizony, még pedig a szó legteljesebb értelmében.

Mikor a Bandi szülei, Molnárék látták, hogy Gombos Pali már iskolába jár, elérkezettnek vélték az időt, hogy a Bandi sorsát is elintézzék.

— Fiu, holnap viszlek az iskolába, — mondotta komoran Molnár gazda.

Bandi összerázkódott, elsápadt és durcás hallgatásba temetkezett.

Aztán ebéd alatt újra megkezdődött — a régi nóta.

— Vége szakad hát a te gyöngy életednek. Ott majd másképen leszen. Majd emberedre találsz a tanító urban. Szíjat hasít a hátadból. Nem is bánom én, ha mindjárt nyársra huznak is.

Szegény Bandi csak hallgatott. Mintha a pokol fenekéről szólanának hozzá. Ott hagyta az ebédet. Ehes volt pedig, de nem izlett most neki semmi.

Már estefelé járt az idő, de Bandi sehol sem volt. Délután máskor legalább hazajött. Kenyeret kért. Most már öreg estére jár az idő — de Bandi nincs.

— Csak nem történt azzal a fiúval valami — aggódott most már Molnár gazda is.

De már ekkorra az anyjuk tüvé tette Bandit. Bejárta a kert alját, elment a viz partjára. Sehol, de sehol nem találta. Végre ráakadt az ól padlásán. Ott huzódott meg egy szegletben, mint az üldözött madár.

— Mi bajod, édes fiam? — dédelgette, becézgette az anyjuk.

Aztán megsimogatta haját és meg is csókolta.

— Neem meegyek én iskolába, ha meegnyuz is aapám — zokogta keservesen.

— Hát nem mégy, — biztatá az anyja. — Nem engedlek én, ne félj semmit, csak gyere le.

De Bandi már nem hitt. Az ő lelkében sokkal erősebb nyomokat hagytak azok a nagy és folytonos ijesztgetések, mintsem hogy hihetett volna.

Végre apjaura ment fel a padlásra és annak rendje és módja szerint akarta elővenni a gyereket.

Az édes nem engedte. Sőt kérte az embert, mondja csak, hogy nem adják fel az iskolába. Akkor rendjén leszen minden.

Bandit aztán nagy nehezen lecsalták az ólpadról. Bömbölve, siránkozva jött le, de lejött. Anyja még arra is rávette, hogy vacsoráljon. Aztán újra simogatta, csókoltatta.

Milyen jól esett ennek a fiúnak a rég nem tapasztalt meleg szülei ölelés, csók. Hiszen ő eddig csak szidást, korholást kapott.

Elaludt. Borzasztó álmai voltak. Ott állott előtte

a tanító ur a virgácsesal. Majd egyedül volt egy nagy házban. Beesukták. Felriadt. Alig hitte, hogy otthon van a szülei háznál.

Jött a következő hét. Már otthon volt a fiu új ruhája is. Sohasem volt neki ilyen ruhája. Nézte is sokáig, de aztán megint elborult a lelke.

— Senki sem szabadit már meg az iskolától.

Aztán gondolkodni kezdett. Hejh, mert sok szülő nem is sejt, hogy a gyermekek is gondolkoznak ám. Gondolatait emígyen füzte . . .

Hát hiszen más gyermekek is járnak iskolába. Gombos Pali is jár. És nem török bele — a csontja. És mi szivesen megy. Miért ne mehetne ő is. Avagy talán ő a legrosszabb gyermek ezen a világon? Mit tett ő olyan nagyon rosszat? Hogy őt bottal és virgácsesal fenyegetik. Kis önérzete ébredezni kezdett. Biztatta önlélkét, hogy legyen hős, szánja rá magát.

Ilyen lelkiállapotban volt a Bandi fiu, mikor sikerült végre egy reggel csinosan, szépen felöltöztetni.

A gyerek készségesnek is mutatkozott. De Molnár gazda ujjent beleesett a régi, öreg bajba. Az asszony is. Így viseld magad, úgy viseld, mert különben majd így, meg amúgy leszen. És ez mind öltözködés közben történt. Talán csak merő szavak voltak ezek. Talán nem is szánták oda, ahova jutottak. A Bandi lelkébe, szívének legközepébe.

— No, indulj előttem — szólott apja olyan csendőrféle modorban a Bandi gyereknek.

— Neem meegyek — zokogott Bandi.

— Nem mégy! Mindjárt összekötöztetek és úgy viszlek.

Ez hatott . . .

Bandi el sem bucsuzott anyjától. Indult, mint a vesztőhelyre menő ember. Történjék, ami történik. Amint a kapun kiértek, Bandi azonnal rágyújtott.

— Brühü, brühü . . .

— Ordítsz? Mindjárt guzsba kötlek. Itt van a zsebemben.

No nem is kellett egyéb. Bandi egy pillanatnyi nagy elhatározással szedte-vedte lábát és neki iramodott a Nagy-utcának és egyszer csak eltűnt. Ott hagyta apját a faképnél.

Molnár gazda éktelen dühbe jött. Lába gyökeret vert. Mozdulni sem tudott.

Mitevő legyen most?

Jó szelleme sugalta, hogy menjen el a tanító urhoz. El is ment. Kitárta lelkét, akár a gyóntató atyának.

A tanító ur azonnal tisztában volt mindennel. A fiu nem hibás. Ezt szemébe megmondotta Molnár

gazdának és megüzentette Molnárné asszonynak is. Ők az okai a Bandi egész viselkedésének, mert elrémítettek a gyermeket — az iskolától. Iszen az iskola nem nyuzó-intézet. A szeretet, a türelem, ez az iskola elsőrendű nevelőeszköze. Az iskolában lecsendesedik a legnyugtalanabb gyermek és vidámmá lesz, egészséges, jókedélyű a magános és elzárkózott gyermek is.

— Menjen csak haza, Molnár gazda. Az én számításom szerint azt a gyereket már otthon találja. Az anyja védelmére számít. Majd én estefelé meglátogatom gazd'uramat és minden jóra fordul.

És úgy történt, amint a tanító ur mondotta. A fiu már anyja ölében volt. Feje lázban égett. Reszketett. Az apa belépésekor sirógöresöket kapott. Molnár gazda szeliden közeledett feléje. Megsimogatta. Még meg is csókolta. Bandi felvetette szép kék szeméit és oly hálásan nézett apjára.

Estefelé eljött a tanító ur. Ő is megsimogatta a Bandi gyereket, aki már egészen lecsendesedett.

— No lám — gondolta. — Iszen a tanító ur nagyon jó ember. Nekem mindig azt mondták, hogy vad ember. Milyen szépen beszél velem! Milyen jószágosak szemei!

Igy gondolkozott most már a Bandi gyerek.

Ugy-e Bandi, eljössz hozzám holnap? Csak én hozzám? És még nem az iskolába.

— Elmegyek.

— Megigéred?

— Megigérem a tanító urnak.

— Megtartod szavadat?

— Megtartom.

Molnár gazda másnap nagy öröme virradt. A fiu maga kérte ruháját. Neki a tanító urhoz kell mennie.

És elment — magában.

Apja-ura a távolból kísérte. Ment a fiu, mintha vonzotta volna malami. Egyenesen, tétovázás nélkül.

A tanító ur szívesen fogadta. Sok szép képet mutatott neki. Aztán megkérdezte:

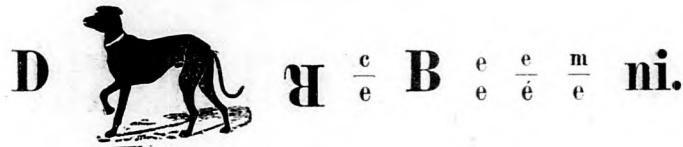
— Nem nézed meg az iskolát?

— Megnézem én, tanító ur.

És megnézte. És ott maradt iskolás gyerekek. És nem vonhatta volna el senki emberfia — az iskolától.

Bodnár Gáspár.

Betűtalány.

Megfejtési határidő 1906. szeptember hó 16.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 36. számában közölt talány megfejtése:

„Csapodár”.

Helyesen fejtették meg Becze András, Vakareszku István, Fekete Árpád, Szakálszky Lajos, Joó Mariska, Varju Péter, Varga József, Horváth Imre, Pataky János, Nagy Mihály, Melkó Bertalan, Zabos Juliska, Kistelek József, Kabók Ilona, Püspöki Ferenc.

A sorsbuzásnál Kabók Ilona nevét buztuk ki elsőnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

Képtünkhöz.

Felköszöntő. Nemesak a magyar nemzetnél szokás az, hogy köszöntőt mondanak, hanem minden borívó nemzetnél megteszi a bor a hatást. Felejteti a but, nyitja a szívet, élesíti az elmét. Ime a spanyol nemesek is csakugy köszöntöznek, miut a magyarok. A tüzes bortól tüzesen beszél a szónok. Erdekkel hallgatják szavait és köszöntő után cseng a pohár.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Többeknek. Készséggel nyújtunk tájékoztatást olvasóinknak tanuló gyermekeik pályaválasztására nézve és arra is, hogy az egyes iskolákba való fől-vételeknek mik a kellékei.

Z. J. A baromfitenyésztésnek is egyik főszabálya, hogy az ólakat tisztán tartsa a tenyésztő. A tyukok el-tetvesedésének megakadályozásáról irtunk már több ízben a gazdasági részben. Lapozza át a régebbi ujságokat, talál azokban utasítást erre nézve is. — **H. M.** Majd gondolkozunk azon, hogy előfizetőink olcsó bekötési táblát kaphassanak. A lapban nem sokára egy új regény közlését kezdjük meg, amely bizonyára épügy kielégíti önt, mint az „Uj honfoglalók” című regény. — **Pataky János.** A kertészeti tanintézetbe fiát csak a hat közép-iskola sikeres elvégzése után veszik föl. Földmives iskolába fölvesznek mindenkit, aki írni és olvasni tud és még nincs 35 éves. — **P. J. H. Dorog.** Sorsjegyei nem nyertek. Forzity János és Mészáros József: Jövő számunkban megizenjük, hogy sorsjegyeik kihuzattak-e. — **Leitner Lajos Magyar-Lukafa.** Lehet, hogy Magyar-Lukafán olyan olcsó ez egyéb állatok husa, hogy a házinyulat nem érdemes ottan a husáért tenyészteni. Másként van azonban az ország sok vidékén, hol a husarak hallatlan magasra felszöktek, ilyen helyeken érdemes tenyészteni a házinyulat. Sőt egyik kö ponti szövetség tervbe vette ujabban a házinyulatenyésztés fölkarolását is. Ami a házinyul bőrének értékesítését illeti, erre nézve azt a tanácsot adhatjuk, hogy gyűjtse össze őket s nagyobb tömegben könnyebben értékesíthetők azok.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. szeptember 16.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1.20 K., vidéki borjúhus 1.30—1.36 K., sertéshus 1.19—1.26 K., szalonna füstölt 1.20—1.40 K., szalonna, olvasztani való 1.24—1.32 K., hárj 1.40—1.44 K., sertészir 1.36—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 0.92—1.40 K., hazai sonka 1.44—2.20 K.

Baromfifélék: — — — — — K., rántani való csirke 1.60—2.— K., sütni való csirke 2.20—2.60 K., kacsá, hizott 4.50—6.50 K., lud, hizott 9.—16 K., pulyka, hizott — — — — — K., páronkint. Vágott hizott liba 1.50—1.70— K., vágott hizott kappan, kacsá és pulyka — — — — — K. kg.-ként.

Budapesti piaci árai.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buzá* 14.10—14.90 K. *Rozs* 11.30 K-tól 11.80 K-ig. *Arpa* 12.20 K-tól 12.30 K-ig, jobb minőségű — K-tól — K-ig. *Zab* 13.15—13.40 K. *Tengeri* — — 11.

Teavaj: (centrifugál) 1.60—2.10 K., főzõvaj 1.30—1.60 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 8—16 fillér.
 Tojás: bácskai 79.—81.—K., erdélyi apróbb áru 78.—80 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.
 Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 3.50—5.—K. rózsas ujj 3.50—3.60—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os. zsákokban zsákkal együtt — mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.80—6.40 fillér, mubar 5.10—6.— fillér, zsupszalma 3.30—4.— fillér, alomszalma 3.—3.40 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
 RUBINEK GYULA,
 a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája
 Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

BRÄUSWELER JÁNOS

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JOGÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGISZ HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Hapítottait 1847.

Készítette: BRÄUSWELER JÁNOS

Képzés: 1847. évi jogállással

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölteknek.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
 Budapest, Üllői-ut 25.

Sorvetőgépeket
 és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:
Kühne E. gépgyára
 Mosonban.
 Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

Az őszi idényre:
Egy- és kétvasu ekéket
 (Ujdonság: BIPPART-altalajeke).

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

A magy. kir. államvasutak nyári menetrendje.

Érvényes 1906. május hó 1-től.

A vonatok indulása Budapestről.

A vonatok érkezése Budapestre.

A keleti pályaudvarról				A nyugati pályaudvarról			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
310 ¹⁾	6 15		szv.	102	1 00		k. ost. exprv.
28	6 20			146	5 45		szv.
10	6 45			122	6 00		
906	7 00		gyv.	150	6 15		
302	7 10			712 a	6 35		
903	7 15		szv.	6502	6 40		
604	7 25		gyv.	4102	6 45		
1802	7 35			148	6 55		
402	7 40			1404	7 20		gyv.
318	7 45		szv.	104	8 00		
1602	8 00		gyv.	152	8 05		szv.
606	8 00		szv.	712	8 30		
1508	8 10			134	8 50		
1006	8 15			4110 ²⁾	9 05		
408	8 35			116	9 20		
2	8 50		gyv.	154	9 35		
24 ³⁾	8 55		szv.	708	9 40		gyv.
506	9 00			156 a	11 25		szv.
306	9 35			130 ⁴⁾	11 35		
944	11 15		tszsz	6508	11 40		motv.
Délután							
8	12 20		szv.	6704	12 05		szv.
610	12 20			156	12 15		
310	12 35			128	12 25		
320	1 30			4108	12 40		
1304	1 50		gyv.	158	1 10		
912	1 55		szv.	4114 ⁵⁾	2 05		szv.
602 ²⁾	2 00		gyv.	123	2 15		
4	2 10			180	2 20		
404	2 15			704	2 26		gyv.
20	2 25		szv.	120	2 30		szv.
312	2 25			4104	2 40		
504	2 35		gyv.	720	2 45		
510	2 40		szv.	6510	2 50		motv.
326 ³⁾	2 50			106	3 00		gyv.
1902	3 00		gyv.	174 ²⁾	3 20		szv.
904	3 20			162	4 15		
1092	3 25		vv	130	4 25		
304	3 30		gyv.	716	4 30		
16	4 30		szv.	6504	4 35		
322	5 20			108	5 15		gyv.
308	5 35			138	5 20		szv.
508	5 45			164	6 10		
314	6 25			194	6 20		
914	6 25			722	6 30		
1004	6 50		gyv.	4106	6 40		
1706	7 05		szv.	710	6 45		
22	7 15			1406	6 55		gyv.
324	8 15			166	7 15		szv.
1008	8 30			132 ³⁾	7 50		
1510	8 45			140 ²⁾	8 00		
502	9 15		gyv.	6512	8 20		motv.
406	9 40		szv.	168	8 30		szv.
306	9 40			118	10 00		
608	10 10			1408	10 30		szv.
910	10 10			714	10 35		
12	10 30			172 ⁴⁾	10 40		
1506 ⁵⁾	11 00		gyv.	902 ⁶⁾	11 20		keleti exprv.
328	11 10		vv	702 ⁵⁾	11 30		k. ost. exprv.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 20-tól bezárólag szeptember 9-ig közlekedik.
 2) Május havában csak Brassóig közlekedik.
 3) Indul Budapestről május 31-től.
 4) Csak hétköznapokon közlekedik.

A vonatok indulása és érkezése Budapest—Józsefváros.

Indulás		Érkezés	
330 ¹⁾	7 00 szv. Pécel	329 ²⁾	6 00 szv. Pécel

A keleti pályaudvarra				A nyugati pályaudvarra			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
645	5 00		tszsz.	701 ¹⁾	12 50		k. ost. exprv.
327	5 20		vv.	141	4 18		szv.
1707	5 45		szv.	143	5 35		
909	5 45			721	5 45		
607	6 10			6701	6 15		
19	6 15			145	6 25		
405	6 35			1407	6 35		
11	6 40			6503	6 55		
1505 ¹⁾	6 50		gyv.	217	7 05		tszsz.
347	7 10		szv.	709	7 15		szv.
913	7 10			4107	7 25		
1507	7 20			147	7 35		
1307	7 25			117	7 45		
399	7 35			149	8 00		
501	7 50		gyv.	131 ²⁾	8 10		
1021	7 50		vv.	6507	8 15		motv.
1005	8 10		szv.	713	8 25		szv.
1509	8 15			4101	8 35		
509	8 30			123	8 45		
311	8 45			151	9 10		
1003	8 50		gyv.	1403	9 25		gyv.
13	9 10		szv.	153	10 20		szv.
307	9 45			119	10 50		
911	9 50			715	10 55		
27	10 15			Délután			
Délután							
319	12 10		szv.	6509	1 55		motv.
609	12 25			157	2 10		szv.
301	12 40		gyv.	159	3 05		
7	12 45		szv.	127	3 55		
903	1 00		gyv.	169 ³⁾	4 05		
601 ²⁾	1 10			6703	4 15		
1901	1 30			4103	4 30		
401	1 30			161	5 40		
1	1 45			135 ⁴⁾	5 45		
503	1 50			115	5 55		
1301	2 10			707	6 30		gyv.
313	3 10		szv.	163	6 50		szv.
321	5 40			105	7 00		gyv.
15	6 35			714	7 10		szv.
505	6 40			137	7 50		
907	6 55			4109 ⁵⁾	8 10		
305	7 00			165	8 20		
3	7 10		gyv.	125	8 45		
605	7 20		szv.	6501	8 55		
325 ³⁾	7 50			7	9 05		gyv.
1007	7 55			4105	9 15		szv.
407	8 10			1405	9 45		gyv.
21	8 45			4113 ⁴⁾	10 05		szv.
1507	8 50			167	10 15		
1001	9 05		gyv.	139 ⁵⁾	10 30		
303	9 10			723	10 40		
9	9 30		szv.	129	10 45		
603	9 35		gyv.	901 ⁶⁾	10 55		keleti exprv.
1303	9 50			101	11 00		keleti exprv.
905	10 00			6511	11 15		motv.
403	10 10			171 ⁷⁾	11 20		szv.
323	10 35		szv.	121	11 30		
547	10 50			Délután			
23 ⁸⁾	11 00			1007	7 17		szv.
315 ⁹⁾	11 10			4001	8 45		

1) Érkezik Budapestre június 1-től.
 2) Május havában csak Brassótól közlekedik.
 3) Vasár- és ünnepnapokon május 20-tól bezárólag szeptember 9-ig közlekedik.
 4) Csak hétköznapokon közlekedik.
 5) Érkezik Budapestre június 1-től.
 6) Május havában csak Brassótól közlekedik.
 7) Vasár- és ünnepnapokon május 20-tól bezárólag szeptember 9-ig közlekedik.
 8) Csak hétköznapokon közlekedik.

A vonatok indulása és érkezése Buda—Császárfürdő kitérő.

Indulás		Érkezés	
1002	6 14 szv. Esztergom	4007	7 17 szv. Dorog
4006	8 54 szv. Pilis-aba	4001	8 45 szv. Esztergom
4 03	12 23 szv. Dorog	4003	4 39 szv. Esztergom
4014	1 55 szv. Piliscsaba	4009 ⁶⁾	8 19 szv. Piliscsaba
4004	2 23 szv. Esztergom	4005	9 22 szv. Esztergom
4005	6 30 szv. Esztergom	4013 ⁷⁾	10 15 szv. Piliscsaba

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata folyó évi október
hó 17-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.953.240 — kor.
Tartalékok	-----	601.254.93 kor.
	Összesen	2.554.503.93 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349 — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.28 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg helyett a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjviszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közzételési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjviszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjviszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 27

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 770 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fémetszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografailag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteinek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Mútrágyafélét,

azonkívül

Strassfurti káitrágyasót 40% káli

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

tartalommal, továbbá

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.